

**Cantate, ter gelegenheid der viering van het vijftigjarig bestaan van het
Amsterdamsche eerste departement der Maatschappij tot Nut van 't
Algemeen**

Carel Godfried Withuys

bron

Carel Godfried Withuys, *Cantate, ter gelegenheid der viering van het vijftigjarig bestaan van het Amsterdamsche eerste departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*. J. van Bonga Junior, Amsterdam 1835

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/with003cant01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Voorzang.**KOOR.**

Heft aan! heft aan! Op 't feestaltaar
 Zijn rozelaar-
 En lotus-bloemen de offergaven!
 Ontsteekt haar, bij een juichend lied,
 En voedt den brand met zangrig riet!
 't Is feest! Aan IJ en Amstelbaren,
 Op 't sluitend graf van vijftig jaren,
 Staat de eik van 't Nut, in pracht van blâren.
 't Is hoogtijd voor gemoed en geest!
 Triomf! Triomf! Triomf! 't is feest!

I^e *tusschenzang.***KOOR.**

Ontsluij uw geheimenissen,
 Ontsluit gij ons, ten onderzoek,
 Uw heilig boek;
 't Orakel der gebeurtenissen! -
 o Geest, die, met juweelen stift,
 Alle eeuwen op uw bladren grift,
 Ontsluit uw heilig schrift!

ARIA.

Hij komt, zijn reine hand
 Doorloopt de gulden bladen,
 En wijst op schoone daden
 Voor vaderstede en land.

Hij ziet op ons, uit hooger kringen, -
 't Verheven wezen! - gunstig neêr,
 Hij spreekt, hij zelf verkondigt de eer
 Van hem, die waakt voor 't heil van stervelingen.

KOOR.

Verklaar gij zelf, niet om te koopen geest!
 Uw godspraak op dit feest!

IIe tusschenzang.

Recitatief.

Hij, die 't heelal bestuurt - Die, in den dageraad
 Der tijden, sprak: 'het zij!' - kent nietig noch verheven;
 Hem geldt de made een zon. - Hij heeft in elk gelaat
 Zijn beeld, in elke ziel zijn Godd'lijkheid gedreven;
 Geen vrucht'looze adeldom, of rang, of schat van goud
 Verheft den sterveling in gunst bij 't Alvermogen;
 Slechts hij, die, arm of rijk, aan 't heil van de aarde bouwt
 Is groot, is edel in Zijn oogen.

Aria.

MET AFWISSELEND KOOR.

o Stand, zoo schoon als onbenijd!
 o Burgerstand, vol orde en vlijt!
 Gij, slag-aar van 't maatschapp'lijk wezen!
 Hoe heilrijk is de zonnebrand,
 Die, uit uw' stillen kring gerezen,
 Het volk bestraalt in Nederland!

KOOR.

Uw licht, o burgerstand zoo schoon als onbenijd,
 Die u, in stillen kring, aan 't heil van de aarde wijdt!
 Verspreidt zijn glansen wijd en zijd.

ARIA.

Hij, die, met liefde, 't hart der jeugd
 Ontsluit, voor zedigheid en deugd,

Haar ziel heft boven 't stargewemel,
 En kennis stort in 't pril verstand,
 Kweekt stervelingen voor den hemel,
 En eng'len voor het vaderland.

KOOR.

Ja, hij, die kennis stort in 't pril verstand der jeugd,
 En haar gemoed ontsluit voor zedigheid en deugd,
 Is de aard, den hemel zelfs een vreugd!

ARIA.

En hij, die 't armelijk geslacht
 Verlicht, en van gemoed verzacht,
 Geeft menschen aan de menschheid weder.
 Gij, nooit volprezen burgerstand!
 Hieft menschen op, riept eng'len neder,
 Tot heil van volk en vaderland!

KOOR.

Heil U, o burgerstand, die 't armelijk geslacht,
 Den duistren geest verlicht en 't ruw gemoed verzacht! -
 Wie menschenheil te stichten tracht
 Is groot, bij 't Alvermogen,
 Is edel, in Gods oogen!

Recitatief.

A.

Wie zijn zij, die, met feestgebaar,
 Aan 't IJ, vergaderd om 't altaar,
 Als door een hooger geest gedreven,
 De lucht van vreugdgejuich doen beven?

B.

't Is Amstels burgerlijke schaar
 Van eed'len, die, sinds vijftig jaar,
 Volharden in weldadig streven,
 Om 't algemeen tot nut te leven.

SEXTET.

Triomf! Hun gouden feest is daar! -
 Stemt, dichters! stemt de citersnaar!
 Wie andren poogt geluk te geven,
 Is waard door u te zijn verheven!

KOOR.

Triomf! Looft, Amstelstroom en IJ!
 Looft, Zangers! op dit hooggetij,
 Den oudsten zoon der nutste Maatschappij!

Slotzang.**Trio.****A.**

Juich, Amsterdam! een groenend woud
 Van iepen toot uw grachten,
 Doch meer versiert u 't krachtig hout
 Van twee veel eedler schachten;
 Aan blad en bloesem altijd rijk
 Elkaâr omarmend, broederlijk
 In wassen één en vallen:
 De statige eiken van het Nut! -
 Als door uw Vorst'lijk huis beschut,
 Belomm'ren zij uw wallen!

B.

Hoe schoon heft zich hun eerstling op
 Uit hemelsch zaad gewonnen!
 Een gloor van licht omringt zijn' top,
 Bestraald door vijftig zonnen!
 Hoe snellen jeugd en grijsheid aan!
 Zij loven 't zegenrijk ontstaan
 Diens booms, van God verkregen,
 En bij het ruischen van hun lied
 Is 't of hij nieuwe knoppen schiet,
 Tot een' vernieuwden zegen!

A. B. en C.

Triomf! bekrans hem, wereldstad!
 Met palmen en laurieren,
 In 't lommer van wiens bladerschat
 Uw kennis vond haar bakermat,
 En alle deugden tieren!
 Groei schoon en schooner, eedle boom!
 Sier eeuwig IJ en Amstel-stroom,
 Die uwe wording vieren!

KOOR.

Bekrans den oudsten tweelingstam,
 o Wereldstad! met eerlaurieren!
 Hij moge schoon en schooner tieren,
 Die, U ten zegen, oorsprong nam!

SOLO.

Vier, Nederland! viert, Hollands beemden!
 De hoofdzuil van uw' roem bij vreemden:
 De schoonste Maatschappij; wijdt haar uwe offervlam!

KOOR.

Doch haren tweeling, hier ontsproten,
 Zij onze wierook, feestgenooten! -
 o Eerstling van die eedle loten,
 Ontvang de hulde, en blijf 't geluk van Amsterdam!